

TYJ

TYÖTTÖMYYSKASSOJEN YHTEISJÄRJESTÖ

TYÖTTÖMYYSKASSOJEN ETUUSOPAS 2019

ANSIOSIDONNAINEN TYÖTTÖMYYSTURVA,
VUOROTTELUKORVAUS JA LIIKKUVUUSAVUSTUS

TYÖTTÖMYYSKASSOJEN ETUUSOPAS 2019

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestön (TYJ) toimittama etuusopas sisältää tietoa työttömyyskassojen maksamista etuuksista. Näitä ovat työttömille maksettava ansiopäiväraha, vuorotteluvapaalla oleville maksettava vuorottelukorvaus sekä työmatka- ja muuttokuluja korvaava liikkuvuusavustus.

Yksityiskohtaisempaa tietoa etuuksista saat TYJ:n kotisivuilta osoitteesta www.tyj.fi. Henkilökohtaiseen tilanteeseesi liittyvissä seikoissa sinua neuvoo oma työttömyyskassasi. Työttömyyskassojen yhteystiedot löytyvät oppaan lopusta.

Huomaathan, että TYJ ei käsittele etuushakemuksia. Ansiopäiväraha-, vuorottelukorvaus- ja liikkuvuusavustushakemus liitteineen tulee lähettää omaan työttömyyskassaan.

SISÄLTÖ

Työttömyyskassat ja kassan jäsenyys	4
Ansiopäivärahan edellytykset	4
Ansiopäivärahan suuruus.....	7
Ansiopäivärahan kesto	9
Työllistymistä edistävät palvelut	10
Työtulon vaikutus ansiopäivärahaan	11
Sosiaalietuuksien vaikutus ansiopäivärahaan.....	13
Yrittäjän työttömyysturva	14
Ansiopäivärahan hakeminen.....	16
Liikkuvuusavustus	18
Vuorottelukorvaus.....	19
Keskeiset lait ja asetukset.....	20
Ansiopäivärahataulukko.....	21
Työttömyyskassojen yhteystiedot	22

TYÖTTÖMYYSKASSAT JA KASSAN JÄSENYYS

Työttömyyskassojen tehtävänä on maksaa jäsenilleen ansioturva työttömyyden aikana. Työttömyyskassan jäseninä on joko työ- tai virkasuhteessa olevia palkkatyöntekijöitä tai yrittäjiä. Työttömyyskassat hoitavat lakisääteistä tehtävää ja kaikkien etuuksien saamisedellytykset on määritelty laissa. Työttömyyskassojen toimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Työttömyyskassan jäseneksi liitytään jäsenhakemuksella. Sinun tulee jäsenyyttä hakiessasi olla palkkatyössä tai toimia yrittäjänä. Opinnot eivät estä työttömyyskassaan liittymistä. Hakemuksia ja ohjeita jäseneksi liittymisestä saat työttömyyskassoista, joiden yhteystiedot löytyvät tämän oppaan lopusta. Jos liityt samalla ammattiliittoon, voit kysyä lisätietoa myös omasta liitostasi.

Vaihtaessasi työttömyyskassaa kuukauden kuluessa, voit käyttää aikaisemmassa kassassa kertyneet jäsenyys- ja työskentelykaudet hyväksi uudessa kassassa.

ANSIOPÄIVÄRAHAN EDELLYTYKSET

Voit saada ansiopäivärahaa työttömyyskassasta, jos

- olet kokonaan tai osittain työtön
- haet kokoaikatyötä ja olet ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto)
- olet työttömyyskassan jäsen
- olet täyttänyt työssäoloehdon kassan jäsenyysaikana
- olet iältäsi 17–64-vuotias (lomautustilanteessa 17–67-vuotias).

Ilmoittautuminen TE-toimistoon

Saadaksesi ansiopäivärahaa sinun on heti työttömäksi jäädessäsi ilmoittauduttava työnhakijaksi TE-toimistoon. Ilmoittautumista ei voi tehdä takautuvasti.

TE-toimisto antaa työttömyyskassalle sitovan lausunnon siitä, täytyvätkö laissa ansiopäivärahan maksamiselle määritellyt työvoimapolitiittiset edellytykset kohdallasi. Tällainen edellytys on esimerkiksi se, oletko työmarkkinoiden käytettävissä. Työttömyyskassa voi maksaa ansiopäivärahaa vain, jos TE-toimiston lausunto on esteetön.

Tarkempaa tietoa työvoimapolitiittisista edellytyksistä ja työnhakijaksi ilmoittautumisesta saat TE-toimistosta tai osoitteesta www.te-palvelut.fi.

Ilmoittautumisen jälkeen on tärkeää noudattaa TE-toimiston antamia ohjeita ja päivämääriä työnhaun voimassa pitämiseksi.

Palkansaajan jäsenyys- ja työssäoloehto

Palkansaajan työssäoloehdon pituus on 26 kalenteriviikkoa. Työssäoloehto voi siis lyhimmillään täytyä noin kuudessa kuukaudessa.

Työssäoloehto kerryttää jokainen työviikko, jolloin työtä on ollut vähintään 18 tuntia ja työstä on maksettu työehtosopimuksen mukainen palkka. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoaikatyön palkan on vuonna 2019 oltava vähintään 1 211 euroa kuukaudessa.

Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, mutta työssäoloehdon tulee täytyä tarkastelujakson aikana. Tarkastelujakso on 28 kuukauden mittainen ja se lasketaan taaksepäin työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisesta lukien.

Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain, jos työssäoloehto täyttyy kassan jäsenyysaikana. Jäsenyysaikaa on siis oltava vähintään 26 viikkoa.

Työssäoloehdon 28 kuukauden tarkastelujaksoa voidaan pidentää muun muassa sairauden, asevelvollisuuden, vuorotteluvapaan, apurahakauden, lapsen syntymän ja alle 3-vuotiaan lapsen hoidon tai TE-toimiston kanssa sovitun työllistymistä edistävän palvelun perusteella. Tarkastelujaksoa pidennetään enintään seitsemän vuotta.

Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, jos olet poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä tai toimit palkansaajakassan jäsenyysaikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta. Tällöin työttömyyskassa voi maksaa ansiopäivärahaa vasta, kun työssäoloehto on täyttynyt uudelleen.

Työssäoloehdon kertymisessä on poikkeuksia muun muassa silloin, jos työskentelet työaikajärjestelyiltään poikkeavalla alalla (esim. opetustyössä oppilaitoksessa tai luovassa työssä), kun työtä tehdessä maksetaan osasairauspäivärahaa tai kun työhön on saatu palkkatukea.

Määräaikaiset rajoitukset

Ansiopäivärahaoikeuden alkaessa asetetaan omavastuu aika, jonka ajalta ei makseta etuutta. Lisäksi työsuhteen päättymiseen liittyvä taloudellinen etuus tai omasta irtisanoutumisesta seuraava karenssiaika voivat siirtää ansiopäivärahaoikeuden alkamista.

Taloudellisen etuuden jaksotusaika ja karenssi voivat kulua yhtä aikaa. Omavastuu aika alkaa sen sijaan kertyä vasta mahdollisen karenssi- ja/tai jaksotusajan jälkeen.

Omavastuu aika

Omavastuu aika on viiden arkipäivän (ma-pe) mittainen. Se asetetaan, kun ansiopäivärahan enimmäismaksuaika alkaa alusta, pääsääntöisesti kuitenkin enintään kerran vuodessa. Omavastuu ajan tulee täytyä kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Taloudellisen etuuden jaksotus

Työnantajan maksama työsuhteen päättymiseen liittyvä taloudellinen etuus jaksotetaan viimeisestä työsuhteesta lasketun päiväpalkan perusteella. Jaksotusajalta ei makseta ansiopäivärahaa.

Esimerkki jaksotuksesta

Hakijan päiväpalkka on 100 €. Hänelle maksetaan työsuhteen päättyessä 5 000 € ns. kultaisena kädenpuristuksena.

Korvaus jaksotetaan päiväpalkan mukaan: $5\,000\text{ €} / 100\text{ €} = 50$. Näin hakijalle ei makseta päivärahaa 50 päivän (ma-pe) ajalta työsuhteen päättymisestä lukien.

Karenssiajat

Jos olet itse aiheuttanut työsuhteen päättymisen tai kieltäydyt työstä, koulutuksesta tai työllistymissuunnitelman laatimisesta, voi seurauksena olla TE-toimiston määräämä korvaukseton määräaika eli ns. karenssiaika. TE-toimisto antaa karenssiajasta työttömyyskassalle sitovan lausunnon, joka estää ansiopäivärahan maksamisen kyseiseltä ajalta.

ANSIOPÄIVÄRAHAN SUURUUS

Voit arvioida ansiopäivärahasi määrän oppaan lopussa olevan taulukon tai osoitteesta www.tyj.fi löytyvän päivärahallaskurin avulla.

Ansiopäivärahan suuruus lasketaan työttömyyttä edeltävän, vähintään työssäoloehdon täyttävän ajan vakiintuneesta palkasta. Ansiopäivärahan laskemisessa huomioidaan palkat sellaisilta kalenteriviikoilta, joilta työssäoloehto kertyy.

Palkkatulosta vähennetään lomaraha ja lomakorvaus. Näiden erien lisäksi tehdään vähennys, joka määräytyy vuosittain palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksun perusteella. Vähennys on 4,24 % vuonna 2019 täytyvissä työssäoloehdoissa.

Ansiopäiväraha muodostuu perusosasta, ansio-osasta ja lapsikorotuksista.

- Perusosa on vuosittain kansaneläkeindeksin mukaan vahvistettavan peruspäivärahan suuruinen. Peruspäiväraha on 32,40 € vuonna 2019.
- Ansio-osa on 45 % päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Jos kuukausipalkka ylittää taitekohdan (3 078 € vuonna 2019), ansio-osa on ylimenevältä osalta 20 %.
- Lapsikorotusta voi saada alle 18-vuotiaasta huollettavasta lapsesta. Lapsikorotukset ovat vuonna 2019 yhdestä lapsesta 5,23 €, kahdesta lapsesta 7,68 € ja kolmesta tai useammasta lapsesta 9,90 €.

Ansiopäiväraha on veronalaista tuloa ja sitä maksetaan viideltä päivältä viikossa.

Täysi ansiopäiväraha lapsikorotuksineen voi enimmillään olla 90 % päivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta. Ansiopäiväraha on kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun peruspäivärahan suuruinen.

Esimerkki ansiopäivärahan laskemisesta

Kuukausipalkka	2000,00 €
- 4,24 %:lla alennettu kkpalkka 2000 – (2000 x 0,0424)	1915,20 €
- päiväpalkka 1915,20 / 21,5	89,08 €
- ansio-osa 0,45 x (89,08 – 32,40)	25,51 €
- ansiopäiväraha 32,40 + 25,51	57,91 €
 ansiopäiväraha kuukaudessa (x 21,5) =	 1245,07 €

Aktiivisuusedellytys

Ansiopäivärahan saajan aktiivisuutta seurataan 65 maksupäivän jaksoissa. Ensimmäinen tarkastelujakso alkaa, kun sinulle aletaan maksaa päivärahaa.

Mikäli et täytä aktiivisuusedellytystä tarkastelujaksolla, työttömyysetuutesi tasoa leikataan 4,65 % seuraavan 65 etuuden maksupäivän eli noin kolmen kuukauden ajan. Leikkaus vastaa yhtä korvauksetonta päivää kuukaudessa.

Aktiivisuusedellytys täyttyy, jos olet 65 maksupäivän aikana

- työskennellyt yhteensä vähintään 18 tuntia tai
- ansainnut yritystoiminnassa vähintään 246 euroa (vuonna 2019) tai
- ollut vähintään viisi päivää työllistymistä edistävässä palvelussa tai muussa työllistymistä tukevassa palvelussa tai toiminnassa tai
- opiskellut vähintään viisi päivää lyhytkestoisesti tai sivutoimisesti.

1.4.2019 alkaen aktiivisuusedellytys täyttyy myös osassa kuntien, järjestöjen ja työnantajien järjestämää toimintaa.

Huomaathan, että esimerkiksi työtä ja palveluaikaa ei voi laskea yhteen aktiivisuusedellytystä laskettaessa. Myös osa eri palveluista ja opinnoista on sellaisia, joita ei voi laskea yhteen.

Tietyissä tilanteissa aktiivisuusedellytyksen ei tarvitse täyttyä. Aktiivisuutta ei seurata esimerkiksi silloin, jos olet hakenut työkyvyttömyyseläkettä ja odotat eläkeyhtiön päätöstä tai työskentelet omais- tai perhehoitajana.

Ansiopäivärahan uudelleen laskeminen

Ansiopäiväraha lasketaan uudelleen, kun 26 kalenteriviikon työssäoloehto täyttyy. Uusi päivärahan taso lasketaan, vaikka entistä päivärahakautta ei vielä ole maksettu loppuun. Ansiopäiväraha lasketaan pääsääntöisesti kuitenkin enintään kerran vuodessa.

Jos enimmäismaksuaikasi ei ole täyttynyt ennen, kun työssäoloehdotasi täyttyy uudelleen, uusi ansiopäivärahasi on vähintään 80 % aiemmin maksetusta ansiopäivärahasta.

Jos olet täyttänyt 58 vuotta silloin, kun työssäoloehto täyttyy uudelleen, tai jos työssäoloehto on täyttynyt ikääntyneitä koskevan työllistämismääräyksen perusteella järjestetyssä työssä, ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa ei lasketa uudelleen, ellei palkka ole noussut.

ANSIOPÄIVÄRAHAN KESTO

Ansiopäivärahan enimmäismaksuaika riippuu työhistorian pituudesta ja iästä seuraavasti:

Työhistoria:	Ikä:	Enimmäiskesto:
Enintään kolme vuotta	-	300 päivää
Yli kolme vuotta	-	400 päivää
Vähintään viisi vuotta viim. 20 vuoden aikana	Vähintään 58 vuotta	500 päivää

Ansiopäivärahaa maksetaan viideltä päivältä viikossa, joten 500 päivää vastaa noin vuotta ja 11 kuukautta, 400 päivää noin vuotta ja kuutta kuukautta ja 300 päivää noin vuotta ja kahta kuukautta.

Enimmäismaksuaika alkaa alusta silloin, kun täytät 26 kalenteriviikon työssäoloehdon uudelleen. Työhistoria- ja ikäedellytys tutkitaan jokaisen enimmäisajan alkaessa.

Jos työttömyytesi jatkuu enimmäismaksuajan täytyttyä, voit hakea työmarkkinatukea Kelasta.

Lisäpäiväoikeus

Ansiopäivärahaa voidaan maksaa enimmäismaksuajan jälkeen 65 ikävuoteen saakka niin sanottuina lisäpäivinä, jos

- olet syntynyt vuosina 1950–1954 ja täytät 59 vuotta ennen kuin enimmäismaksuaikasi täyttyy
- olet syntynyt vuosina 1955–1956 ja täytät 60 vuotta ennen kuin enimmäismaksuaikasi täyttyy tai
- olet syntynyt vuonna 1957 tai sen jälkeen ja täytät 61 vuotta ennen kuin enimmäismaksuaikasi täyttyy.

Lisäksi edellytetään, että olet työskennellyt vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Vuosina 1950–1957 syntynyt henkilö voi halutessaan siirtyä lisäpäiviltä vanhuuseläkkeelle ilman varhennusvähennystä 62-vuotiaana.

TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄVÄT PALVELUT

TE-toimisto voi ohjata työnhakijan työllistymistä edistäviin palveluihin, joiden ajalta maksetaan ansiopäivärahaa.

Työttömyyskassa maksaa työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuvalla sitä ansiopäivärahaa, johon hänellä olisi oikeus työttömänä ollessaan. Lisäksi työllistymistä edistävän palvelun ajalta voi olla mahdollisuus korotettuun ansio-osaan ja kulukorvaukseen.

Työllistymistä edistäviä palveluita ovat työnhakuvalmennus, uravalmennus, kokeilu, työvoimakoulutus, omaehtoinen opiskelu ja kuntouttava työtoiminta.

Ansiopäivärahan enimmäisaika kuluu myös työllistymistä edistävien palvelujen aikana. Työttömyysetuutta maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta karenssi- tai omavastuuajasta huolimatta.

Saat lisätietoja työllistymistä edistävästä palveluista ja niihin hakeutumisesta TE-toimistoista tai osoitteesta www.te-palvelut.fi.

Korotettu ansio-osa ja kulukorvaus

Useimpien työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksetaan ansiopäivärahan lisäksi korotettua ansio-osaa ja kulukorvausta. Poikkeuksellisesti omaehtoisten opintojen ajalta maksetaan korotettu ansio-osa, mutta ei kulukorvausta.

Voit arvioida korotetun ansio-osan vaikutusta ansiopäivärahaasi oppaan lopussa olevan taulukon tai osoitteesta www.tyj.fi löytyvän päivärahalaskurin avulla.

Kulukorvauksen suuruus on yhdeksän euroa päivältä ja se on verotonta tuloa.

Korotettua ansio-osaa maksetaan palvelun ajalta enintään 200 päivältä.

Muu opiskelu

Voit opiskella sivutoimisesti tai lyhytkestoisesti saadessasi ansiopäivärahaa. Opinnot eivät tällöin vaikuta päivärahaoikeuteen tai päivärahan määrään. Päätoimiset opinnot estävät päivärahan maksamisen, ellei kyse ole TE-toimiston kanssa sovitusta omaehtoisista opinnoista.

Sivutoimiset opinnot tarkoittavat opintoja, jotka eivät ole esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle. Lyhytkestoinen opiskelu tarkoittaa enintään kuusi kuukautta kestäviä opintoja.

TE-toimisto tutkii opintojen vaikutuksen päivärahaan. Saat lisätietoa asiasta TE-toimistoista tai osoitteesta www.te-palvelut.fi.

TYÖTULON VAIKUTUS ANSIOPÄIVÄRAHAAN

Ansiopäiväraha maksetaan soviteltuna, jos olet työllistynyt osittain. Sovitellussa päivärahassa on huomioitu työtulon vaikutus.

Sovitellun ansiopäivärahan maksaminen osa-aikatyön, enintään kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyön ja lomautuksen ajalta edellyttää, että työtä tehdään enintään 80 % alan enimmäistyöajasta. Jos sinut on lomautettu, työaikaa tarkastellaan kalenteriviikoittain. Jos teet osa-aikatyötä tai enintään kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä, työaikaa tarkastellaan joko neljän kalenteriviikon tai kuukauden jaksolla.

Yli kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä tai yli kaksi viikkoa kestävästä päätoimisen yritystoiminnan ajalta ei makseta ansiopäivärahaa. Maksujakson työttömyyspäiviltä maksetaan tällöin täyttä ansiopäivärahaa, ellei maksamiselle ole muita esteitä.

Jos aloitat yritystoiminnan työttömänä ollessasi, voit saada ansiopäivärahaa neljän kuukauden ajan yritystoiminnan aloittamisesta. Jos yritystoiminnasta kertyy tuloa, ansiopäiväraha maksetaan soviteltuna. Jos yritystoiminta jatkuu ja katsotaan neljän kuukauden jälkeen sivutoimiseksi, voidaan ansiopäivärahaa edelleen maksaa. Päätoimiseksi yrittäjäksi katsotun oikeus ansiopäivärahaan lakkaa.

Sovitellun ansiopäivärahan suuruus

Soviteltua ansiopäivärahaa maksettaessa täydestä ansiopäivärahasta vähennetään puolet suojaosan ylittävästä työtulosta.

Tulot huomioidaan kuukauden tai neljän viikon jaksolla. Jos jakso on kuukauden mittainen, suojaosan suuruus on 300 euroa. Jos jakso on neljän viikon mittainen, suojaosan suuruus on 279 euroa.

Enintään suojaosan suuruinen työtulo ei vaikuta ansiopäivärahaan.

Työtulo huomioidaan bruttomääräisenä eli ennen verojen vähentämistä.

Esimerkki työtulon vaikutuksesta kuukauden jaksolla

Hakijan täysi ansiopäiväraha on 70 € / päivä. Hän tekee viikon työtä ja saa palkkaa 730 €. Palkasta vähennetään suojaosa 300 €. Jäljelle jäävästä palkanosasta (430 €) puolet (215 €) vaikuttaa vähentävästi ansiopäivärahan määrään.

215 € jaetaan jakson työpäivillä (21,5). Tämä summa (10 €) vähennetään hakijan ansiopäivärahasta. Ansiopäivärahaa maksetaan siis 60 €/päivä.

Soviteltua ansiopäivärahaa maksetaan jakson jokaiselta päivältä (5 pv/kalenteriviikko), ellei maksamiselle ole muita esteitä.

Päivärahan ja työtulon yhteissumma voi olla korkeintaan niin suuri, kuin päivärahan perusteena oleva palkka.

Sovittelun ansiopäivärahan vaikutus enimmäisaikaan

Soviteltuina maksetut ansiopäivärahapäivät kuluttavat ansiopäivärahan enimmäismaksuaikaa tavallista hitaammin.

Esimerkki enimmäismaksuajan kulumisesta sovittelun aikana

Jos kokonaan työttömän henkilön ansiopäiväraha on 50 € päivässä ja hänelle maksetaan sovittelua ansiopäivärahaa 200 € kuukaudessa, kuluu enimmäisajasta kuukauden aikana 4 päivää (200 € / 50 € = 4).

Ansiopäivärahan maksaminen lyhennettyä työviikkoa tekeville

Lyhennetty työviikko tarkoittaa, että viikossa on yksi tai useampi kokonainen lomautuspäivä. Täysiltä lomautuspäiviltä maksetaan tällöin täysi ansiopäiväraha. Ansiopäivärahan maksaminen edellyttää, että työtä tehdään kalenteriviikon aikana enintään 80 % alan enimmäistyöajasta.

SOSIAALIETUUKSIEN VAIKUTUS ANSIOPÄIVÄRAHAAN

Sosiaalietuudet voivat vaikuttaa työttömyyskassan maksamiin etuuksiin.

Ansiopäivärahan saamisen estäviä etuuksia ovat muun muassa useat eläkkeet, sairaus- tai osasairauspäiväraha, äitiys-, isyys- tai vanhempainraha taikka kuntoutusraha.

Ansiopäivärahaa vähentäviä etuuksia ovat muun muassa osatyökyvyttömyyseläke, kotihoidon tuki tai osittainen hoitoraha. Etuudet huomioidaan bruttomääräisinä eli ennen verojen vähentämistä.

Ansiopäivärahan maksamiseen eivät vaikuta muun muassa lapsilisä, asumistuki, toimeentulotuki tai vammaistuki.

YRITTÄJÄN TYÖTTÖMYYSTURVA

Työttömyysturvalain mukaan yrittäjä on henkilö, joka tekee ansiotyötä muussa kuin työ- tai virkasuhteessa. Yrittäjänä voidaan pitää myös työsuhteessa olevaa henkilöä, joka työskentelee perheyrytyksessä. Jos työskentelet perheyrytyksessä, muistathan tarkistaa, kuulutko yrittäjän vai palkansaajan työttömyysvakuutuksen piiriin!

Yrittäjän ansiopäivärahan edellytykset

Yrittäjä voi vakuuttaa itsensä työttömyyden varalle yrittäjäkassassa. Yrittäjän ansiopäivärahan maksaminen edellyttää, että olet

- lopettanut yritystoiminnan tai työskentelysi yrityksessä on päättynyt
- ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistoon
- ollut työttömyyskassan jäsenenä vähintään 15 kuukautta
- täyttänyt 15 kuukauden työssäoloehdon kassan jäsenyyssaikana
- iältäsi 17–64-vuotias.

TE-toimisto tutkii, milloin päätoiminen yritystoiminta on päättynyt.

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun olet yrittäjäkassan jäsenenä toiminut vähintään 15 kuukautta yrittäjänä siten, että yritystoiminta on ollut laajuudeltaan olennaista. Vuonna 2019 laajuudeltaan olennaisena pidetään yritystoimintaa, jonka aikana olet eläkevakuuttanut (YEL, MYEL tai TyEL) itsesi vähintään 12 816 euron vuositulosta.

Työssäoloehto on luetaan vähintään neljä kuukautta kestäneet työskentelyjaksot. Työssäoloehdon tulee täytyä työttömyyttä edeltäneen 48 kuukauden aikana.

Yrittäjän ansiopäivärahan suuruus ja kesto

Yrittäjän ansiopäiväraha muodostuu palkansaajien tavoin peruspäivärahan suuruudesta perusosasta, ansio-osasta ja mahdollisesta lapsikorotuksesta.

Ansio-osan suuruus määräytyy työttömyysvakuutuksen perusteeksi valitun työtulon perusteella. Myös jäsenmaksun suuruus määräytyy tämän valitun työtulon mukaan.

Esimerkkejä yrittäjän ansiopäivärahasta vuonna 2019

Työtulo/vuosi	Ansiopäiväraha/pv	Ansiopäiväraha/kk
13 000 €	40,49 €	870,54 €
20 000 €	52,70 €	1 133,05 €
30 000 €	70,15 €	1 508,23 €
40 000 €	84,62 €	1 819,33 €
50 000 €	92,37 €	1 985,96 €

Yrittäjän ansiopäivärahaa maksetaan enintään 300-500 päivältä, kuten palkansaajankin kohdalla. Lisätietoa ansiopäivärahan kestosta löytyy sivulta 9. Yrittäjillä ei kuitenkaan ole lisäpäiväoikeutta kuten palkansaajilla.

Yritystoimintaan tai palkkatyöhön siirtyminen

Siirtyessäsi palkansaajasta yrittäjäksi, sinulle voidaan työttömyyden aikana maksaa ansiopäiväraha palkansaajana kertyneen työssäoloehdon perusteella, jos yrittäjän työssäoloehto ei ole täytynyt ja yritystoiminnan aloittamisesta on kulunut alle 18 kuukautta. Voit jäädä tämän 18 kuukauden ajaksi palkansaajakassan jäseneksi tai siirtyä yrittäjäkassaan. Huomaathan, että yrittäjän työssäoloehto ei kerry palkansaajakassassa.

Siirtyessäsi yrittäjämästä palkansaajaksi, sinulle voidaan työttömyyden aikana maksaa ansiopäiväraha yrittäjänä täyttyneen työssäoloehdon perusteella, jos palkansaajan työssäoloehto ei ole vielä täytynyt. Voit jäädä työsuhteen alkaessa yrittäjäkassan jäseneksi tai siirtyä palkansaajakassaan. Palkansaajan työssäoloehto ei kuitenkaan kerry yrittäjäkassassa.

ANSIOPÄIVÄRAHAN HAKEMINEN

Ansiopäivärahaa haetaan jälkikäteen neljän viikon tai kuukauden jaksoissa. Voit lähettää ensimmäisen hakemuksen omaan työttömyyskassasi kassan antamia ohjeita noudattaen myös lyhyemmältä ajalta.

Hakemuslomakkeita saat TE-toimistoista, omasta työttömyyskassastasi tai verkosta osoitteesta www.tyj.fi. Tarkista omasta kassastasi myös mahdollisuus sähköiseen asiointiin.

Ansiopäivärahahakemuksen mukana tulee useimmiten toimittaa seuraavat liitteet:

- Palkkatodistus työnantajalta vähintään 26 viikon työssäoloehdon täyttävältä ajalta. Todistuksessa tulee näkyä eriteltynä lomarahat ja -korvaukset sekä muut mahdollisesti maksetut erät kuten kertakorvaukset ja tulospalkkiot. Lisäksi palkkatodistuksessa pitää ilmoittaa mahdolliset palkattomat jaksot ja syyt niihin.
- Kopio työtodistuksesta, jos olet kokonaan työtön.
- Kopio työsopimuksesta, jos sinut on lomautettu tai teet osa-aikatyötä.
- Kopio irtisanomisilmoituksesta tai lomautusilmoituksesta.

Hakemukseen on henkilökohtaisesta tilanteesta riippuen liitettävä myös:

- Päätös sosiaalietuuden myöntämisestä, jos saat esim. eläkettä, sairaus-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai kotihoidon tukea.
- Palkkatodistus, palkkalaskelma tai muu luotettava selvitys hakujakson aikaisista tuloista, jos olet osa-aikatyössä, lomautettu tai saat tuloa yritystoiminnasta.
- Työttömyyskassa saa ennakonpidätystiedot suoraan verottajalta. Palkkaa varten annetun verokortin ennakonpidätysprosenttia korotetaan vähintään 25 %:iin ansiopäivärahaa maksettaessa. Voit kuitenkin halutessasi tilata verottajalta verokortin *etuutta* varten ja toimittaa sen kassaan. Ansiopäivärahan ennakonpidätys tehdään tällöin verokortin mukaisesti ilman prosenttien korottamista.

Saat tarkemmat hakuohjeet tarvittaessa omasta työttömyyskassastasi.

Muista hakea ansiopäivärahaa kolmen kuukauden sisällä haettavan jakson ensimmäisestä päivästä.

Valituskelpoinen päätös

Kun ensimmäinen hakemus on käsitelty, työttömyyskassa lähettää sinulle päätöksen etuuden maksuperusteista, maksuilmoituksen ja jatkohakemuslomakkeen ansiopäivärahaa varten.

Jos olet tyytymätön päätökseen, voit valittaa siitä päätöksen liitteenä olevan valitusohjeen mukaisesti sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan. Toimita valitus omaan työttömyyskassaasi 30 päivän kuluessa siitä, kun olet saanut päätöksestä tiedon.

Lautakunnan päätöksestä voi valittaa edelleen vakuutusoikeuteen.

LIKKUVUUSAVUSTUS

Liikkuvuusavustus korvaa työmatka- ja muuttokuluja silloin, kun vastaanotat työttömänä työn, joka sijaitsee kaukana nykyisestä asuinpaikastasi.

Voit saada liikkuvuusavustusta jo ennen varsinaisen työn alkua, jos aloitat vähintään kaksi kuukautta kestävään työsuhteeseen liittyvän koulutuksen.

Avustuksen maksaminen edellyttää, että

- edestakainen työmatkasi tai koulutukseen liittyvä matkasi on työn tai koulutuksen alkaessa (tai muuttaessasi työn perässä työstä sovittaessa) kokoaikatyössä yli kolme tuntia päivässä ja osa-aikatyössä yli kaksi tuntia päivässä
- sinulla on oikeus työttömyysetuuteen juuri ennen työn tai koulutuksen aloittamista
- työsi kestää vähintään kaksi kuukautta.

Liikkuvuusavustus on peruspäivärahan suuruinen ja sitä maksetaan enintään viideltä päivältä viikossa. Vuonna 2019 liikkuvuusavustuksen suuruus kokoaikatyöhön ilman korotusosaa on noin 700 euroa kuukaudessa. Avustukseen voi lisäksi saada lapsikorotusta sekä korotusosaa matkan pituuden perusteella.

Liikkuvuusavustuksen maksamisen kesto riippuu työn kestosta seuraavasti:

Työn kesto vähintään:	Avustuksen kesto:
2 kk	1 kk
3 kk	1,5 kk
4 kk	2 kk

Hae liikkuvuusavustusta omasta työttömyyskassastasi. Liikkuvuusavustusta tulee hakea kolmen kuukauden kuluessa työn tai työhön liittyvän koulutuksen alkamisesta.

VUOROTTELUKORVAUS

Vuorotteluvapaalle jääminen edellyttää, että

- olet tehnyt kokoaikatyötä (yli 75 % alan enimmäistyöajasta)
- olet tehnyt työnantajan kanssa sopimuksen vuorotteluvapaalle siirtymisestä
- työnantaja palkkaa vuorotteluvapaan ajaksi TE-toimistossa työttömänä työnhakijana olevan henkilön
- työsuhteesi samaan työnantajaan on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 13 kuukautta ennen vuorotteluvapaan alkamista ja
- sinulla on ennen vuorotteluvapaan alkamista kertynyt vähintään 20 vuoden työhistoria.

13 kuukauden työssäloedellytykseen voi sisältyä yhteensä enintään 30 päivää palkatonta poissaoloa. Tämän työssäloedellytyksen kohdalla työhön voidaan rinnastaa vain sairaudesta tai tapaturmasta johtuva poissaolo.

Voit päästä vuorotteluvapaalle uudelleen kun olet välillä ollut töissä vähintään viisi vuotta.

Jos olet epävarma työhistoriaedellytyksen täyttymisestä, ota yhteyttä omaan työttömyyskassaasi. Muiden vuorotteluvapaan edellytysten osalta sinua neuvoo TE-toimisto.

Vuorotteluvapaan kesto

Vuorotteluvapaa voi kestää 100–180 kalenteripäivää. Vuorotteluvapaa tulee pitää yhdessä jaksossa.

Vuorottelukorvauksen suuruus

Vuorottelukorvauksen täysi määrä on 70 % siitä ansiopäivärahasta, johon sinulla olisi oikeus työttömäksi jäädessäsi. Vuorottelukorvaukseen ei sisälly eikä sen suuruutta laskettaessa oteta huomioon lapsikorotuksia tai ansiopäivärahaan liittyviä korotusosia. Vuorottelukorvauksen perusteena olevaa ansiopäivärahaa laskettaessa palkkatulot otetaan huomioon vuorotteluvapaata edeltäneen vähintään 52 viikon ajalta.

Vuorotteluvapaan aikana saadut tulot vaikuttavat vuorottelukorvauksen määrään.

Yli kahden viikon kokoaikatyön ajalta ei ole oikeutta vuorottelukorvaukseen.

Sosiaalietuudet vaikuttavat vuorottelukorvaukseen samalla tavalla kuin ansiopäivärahaan.

Vuorottelukorvauksen hakeminen

Vuorottelukorvausta haetaan omasta työttömyyskassasta. Hakemuksen liitteenä tulee olla ainakin vuorottelusopimuksen kopio sekä palkkatodistus.

Vuorottelukorvaushakemuksia saa TE-toimistoista tai omasta työttömyyskassasta. Saat hakemuslomakkeen myös TYJ:n kotisivuilta osoitteesta www.tyj.fi.

Tarkemmat hakuohjeet saat tarvittaessa omasta työttömyyskassastasi.

KESKEISET LAIT JA ASETUKSET

Ansiopäivärahan ja vuorottelukorvauksen saamisedellytykset on määriteltä laissa. Keskeisimmät lait ja asetukset ovat:

- Työttömyysturvalaki 1290/2002
- Vuorotteluvapaalaki 1305/2002
- Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012
- Työttömyyskassalaki 603/1984
- Asetus julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 1073/2012
- Asetus työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta 1332/2002

Työttömyysturvaa koskevat lait ja asetukset ovat luettavissa valtion säädöstietopankin verkkopalvelussa osoitteessa www.finlex.fi.

Palkka/kk	Ansiopäiväraha/pv	Päiväraha korotetulla ansio-osalla/pv	Vuorottelukorvaus/pv
1 000 €	37,86 €	39,08 €	26,50 €
1 100 €	39,87 €	41,53 €	27,91 €
1 200 €	41,87 €	43,98 €	29,31 €
1 300 €	43,88 €	46,43 €	30,71 €
1 400 €	45,88 €	48,88 €	32,12 €
1 500 €	47,88 €	51,33 €	33,52 €
1 600 €	49,89 €	53,77 €	34,92 €
1 700 €	51,89 €	56,22 €	36,32 €
1 800 €	53,90 €	58,67 €	37,73 €
1 900 €	55,90 €	61,12 €	39,13 €
2 000 €	57,91 €	63,57 €	40,53 €
2 100 €	59,91 €	66,02 €	41,94 €
2 200 €	61,91 €	68,47 €	43,34 €
2 300 €	63,92 €	70,92 €	44,74 €
2 400 €	65,92 €	73,37 €	46,15 €
2 500 €	67,93 €	75,82 €	47,55 €
2 600 €	69,93 €	78,27 €	48,95 €
2 700 €	71,94 €	80,72 €	50,35 €
2 800 €	73,94 €	83,17 €	51,76 €
2 900 €	75,94 €	85,62 €	53,16 €
3 000 €	77,95 €	88,07 €	54,56 €
3 100 €	79,95 €	90,52 €	55,97 €
3 200 €	81,96 €	92,97 €	57,37 €
3 214,29	82,24 €	93,32 €	57,57 €
3 300 €	83,01 €	94,27 €	58,10 €
3 400 €	83,90 €	95,39 €	58,73 €
3 500 €	84,79 €	96,50 €	59,35 €
3 600 €	85,68 €	97,61 €	59,98 €
3 700 €	86,57 €	98,73 €	60,60 €
3 800 €	87,46 €	99,84 €	61,22 €
3 900 €	88,35 €	100,95 €	61,85 €
4 000 €	89,24 €	102,07 €	62,47 €
4 100 €	90,13 €	103,18 €	63,09 €
4 200 €	91,02 €	104,30 €	63,72 €
4 300 €	91,91 €	105,41 €	64,34 €
4 400 €	92,81 €	106,52 €	64,96 €
4 500 €	93,70 €	107,64 €	65,59 €
4 600 €	94,59 €	108,75 €	66,21 €
4 700 €	95,48 €	109,86 €	66,83 €
4 800 €	96,37 €	110,98 €	67,46 €
4 900 €	97,26 €	112,09 €	68,08 €
5 000 €	98,15 €	113,20 €	68,71 €

TYÖTTÖMYYSKASSOJEN YHTEYSTIEDOT

PALKANSAAJIEN TYÖTTÖMYYSKASSAT

Erityisalojen Toimihenkilöiden tk

Asemamiehenkatu 4, 00520 HELSINKI
puh. 09 6132 3224
www.erto.fi/palvelut/tyottomyyskassa

Erityiskoulutettujen tk Erko

Asemamiehenkatu 2, 00520 HELSINKI
puh. 09 7206 4343, faksi 09 2721 212
www.erko.fi

IAET-kassa

Ratavartijankatu 2, 00520 HELSINKI
puh. 09 4763 7600, faksi 09 4763 7690
www.iaet.fi

JATTK-työttömyyskassa

Hietalahdenranta 13, 00180 HELSINKI
puh. 09 7206 820, faksi 09 1481 029
www.jattk.fi

Julkis- ja yksityisalojen tk

Asemamiehenkatu 4, 00520 HELSINKI
puh. 020 690 069, faksi 020 789 3872
www.jytk.fi

Julkisten ja hyvinvointialojen tk

PL 100, 00531 HELSINKI
puh. 010 190 300, faksi 010 770 3235
tyottomyyskassa.jhl.fi

Kuljetusalan tk

PL 65, 00531 HELSINKI
puh. 09 613 111
www.kuljetusalan.tk.fi

Lakimiesten tk

Uudenmaankatu 4-6 B, 00120 HELSINKI
puh. 09 6123 067
www.lakimiestentk.fi

Lääkärien tk

PL 49, 00501 HELSINKI
puh. 09 393 091
www.laakarientkassa.fi

Myynnin ja markkinoinnin ammattilaisten tk

PL 25, 00521 HELSINKI
puh. 020 690 442, faksi 09 4780 7740
www.mmakassa.fi

Opettajien tk

Pasilankatu 4 B, 00240 HELSINKI
puh. 09 2294 4100, faksi 09 141 549
www.opetk.fi

Palvelualojen tk

PL 93, 00531 HELSINKI
puh. 020 690 211, faksi 020 774 2203
www.pam.fi/tyottomyyskassa

Paperityöväen tk

PL 349, 00531 HELSINKI
puh. 020 690 429, faksi 09 876 4095
www.paperiliitto.fi/tyottomyyskassa

Posti- ja logistiikka-alan tk

PL 189, 00531 HELSINKI
puh. 09 6131 1780, faksi 09 6131 1789
www.pautk.fi

Rakennusalan tk

PL 135, 70101 KUOPIO
puh. 020 690 230, faksi 017 580 8777
rakennuskassa.fi

Suomen Elintarviketyöläisten tk

Asemamiehenkatu 2, 00520 HELSINKI
puh. 040 451 8451, faksi 09 694 0392
www.selry.fi/tyottomyyskassa

Super tk

PL 117, 00521 HELSINKI
puh. 09 2727 9377, faksi 09 2786 531
www.supertk.fi

Sähköalojen tk

PL 774, 33101 TAMPERE
puh. 03 252 0300, faksi 03 2520 209
www.sahkoliitto.fi/tyottomyyskassa

Teollisuuden tk

PL 116, 00531 HELSINKI
puh. 020 690 455, faksi 020 774 1270
teollisuuskassa.fi

Terveystieteiden tk

PL 70, 00060 TEHY
puh. 09 5422 7300, faksi 09 1483 384
www.tehytk.fi

Työttömyyskassa Finka

Kutamotie 18 B, 00380 HELSINKI
puh. 09 868 9400, faksi 09 671 330
finka.fi

Työttömyyskassa Pro

PL 228, 00181 Helsinki
puh. 09 1727 3444, faksi 09 1727 3335
www.prokassa.fi

Työttömyyskassa Statia

Ratamestarinkatu 11, 00520 HELSINKI
puh. 020 7289 780, faksi 09 2787 217
www.statia.fi

Yleinen työttömyyskassa YTK

PL 100, 32201 LOIMAA
puh. 02 7607 620, faksi 02 7624 917
www.ytk.fi

YRITTÄJIEN TYÖTTÖMYYSKASSAT

Ammatinharjoittajien ja yrittäjien tk

Ratavartijankatu 2, 00520 HELSINKI
puh. 09 2535 3100, faksi 09 2535 3131
www.ayt.fi

Suomen Yrittäjien tk

PL 999, 00101 HELSINKI
puh. 09 6224 830, faksi 09 6224 840
www.syt.fi

